

L' ART DEL PAGÉS

Secció doctrinal, agronómica y bibliográfica.

La filoxera en Europa, en 1889.

Debém á Mr. Tisserand, Director d' Agricultura en Fransa los següents datos sobre l' invasió del terrible insecte en Europa:

Coneguts son en Fransa los grans destrossos que la filoxera ha causat y la gegantina lluyta que s' ha entaulat entre aquell microscópich insecte y l' home. Però la veritat, allí se pot lluytar y se lluyta fins ab éxit, al pas que en Espanya per diferents motius y sobre tot per la gran incuria dels nostres governs, no tenim mes remey que sucumbir. Se 'n convencerán ben aviat mos lectors sols al llegir las següents ratllas:

En 1889 la filoxera ha sigut descoberta en la vehina república en tres nous departaments Aube, Haute-Saône y la Sarthe y ha sigut senyalat son augment en onze departaments.

Lo Govern Francés protejeix als viticultors per tres medis: 1.^{er} per medi de subvencions que pujaren á 193,852 franchs 50 céntims; 2.^{on} ab la lley del 1.^{er} de Desembre de 1887 per la que es lliure de contribució durant quatre anys tota vinya plantada ó replantada en terrenos filoxerats, lley que en 1889 s' aplicá á 108,396 hectáreas; 3.^{er} per medis indirectes ó siga establiments modelos d' ensenyansa, escolas d' empeltadors protegidas pel Govern, comissions científicas de veritat, etc., etc.

Per sa part los cultivadors no se descuidan. En 1889 la defensa s' extenia á la vora de 100,000 hectáreas, xifra

que 's descompon aixís: tractadas per la submersió 30,000; per lo sulfuro de carbono 58,000; per lo sulfo-carbonat de potasio 9,000. Aquestas xifras no obstant cada any van disminuhint.

Naturalment aquestos resultats sols se poden conseguir per medi dels immensament beneficiosos Sindicats Agrícolas que en 1889 pujaban á 681, subvencionats per lo Govern ab lo máxim de 25 franchs per hectárea.

La plantació de ceps americans que en 1881 era de 8,904 hectáreas en 17 Departaments; en 1889 pujaba á 299,801 hectáreas en 44 Departaments. Es un dato molt eloqüent en favor dels ceps americans.

Si la progressió segueix com fins are, contan nostres vehins que la vinya francesa actualment la mes gran del mon (1.838,000 hectáreas) arribará en quatre anys á 26.000,000 d' hectáreas ó siga la superficie mes gran que may hagi tingut.

A pesar de l' afany en buscar híbrids, l' inmensa majoria dels viticultors francesos s' esforsan en conservar per medi dels empelts los vells ceps francesos.

Argelia: Fá cinch anys que la filoxera fou descuberta en aquest pays, però gracias á una enérgica defensa ha pogut ser localisada. La vinya d' Argelia té una superficie de 100,000 hectáreas, que en 1889 han produhit 2.500,000 hectólitres de ví. Es molt digne de ser observat que los tres departaments (Oran-Argel y Constantina) contribuheixen per igual en los gastos d' extinció. Fins are l' invasió no s' exten més que á 144 hectáreas, xifra ben petita relativament.

Espanya: Segons datos que lo *Boletin Agrícola* creu aproximats y que nosaltres creyém baixos per los moltíssims focos desconeguts en los centres oficials, l' invasió en nostre pays arriba á la xifra de 117,327 hectáreas distribuhidas aixís:

| | | | |
|-------------|-----------|--------|-----------|
| Almería. | | 3,219 | hectáreas |
| Barcelona.. | | 2,569 | » |
| Gerona.. | | 26,000 | » |
| Granada. | | 9,429 | » |
| Leon. | | 8,310 | » |
| Málaga.. | | 64,000 | » |
| Orense.. | | 2,529 | » |
| Tarragona. | | 439 | » |
| Salamanca. | | 316 | » |

Calculant en una cullita regular com terme mitx lo producte de 18 hectólitres de ví per hectárea, la superficie de vinyas atacadas per la filoxera representa pera la nostre producció vinícola una disminució de 1.111,836 hectólitres y una pérdua pera la riqueza agrícola d' Espanya, de 22.227,720 pessetas anyals si se fixa lo preu medi del ví á 20 pessetas hectólitre.

¿A quant tristas consideracions conduheixen las passadas ratillas al cotejarlas ab las de Fransa? Pera 'ls nostres ditxosos Guberns es molt mes interessant que fulano entri ó no surti del partit, que tota la filoxera haguda y per haver; ab lo cual resulta que nosaltres debém carregar ab dos filoxeras á cual mes dolenta y destructora.

Italia: En aquesta nació la invasió es molt gran, donchs puja á 160,000 hectáreas, essent las provincias mes atacadas las de Corno, Liguria y la Sicilia; n' hi ha també en Toscana, en las Calabrias y en Cerdenya.

Hungría: Los destrossos en aquest pays son molt graves, puján á 115,000 hectáreas ó siga al ters de la seva vinya, de la cual se 'n consideran 42,000 hectáreas de completament destruhidas.

Austria: Las provincias de la Baixa Austria, Styria, Carniola é Istria que contan ab mes de 60,000 hectáreas de vinya, n' hi ha 15,000 de destruhidas. En la Dalmasia que es ahont la vinya té mes extensió, encara no ha sigut senyalada la filoxera.

Lo Gubern Austro-Húngaro no 's descuida y segueix los passos del Gubern Francés.

Suissa: Aquí guanya poch terreno, puig es la nació que després de Fransa l' ha combatuda ab mes energía.

Alemanya y Russia: En aquestas duas naciones la situació está estacionaria á causa de tenir excelentas lleys sobre la materia que permeten combatir l' invasió desde un principi.

Portugal: En aquesta nació ha fet destrossos de molta consideració aquell insecte. En lo Nort s' hi contan 100,000 hectáreas invadidas, de las quals n' hi ha 36,000 de completament destruhidas. La regió del Douro, molt important per sa producció, conta ella sola ab 32,000 hectáreas de vinyas mortas en 50,000 que n' hi ha.

J. M. y B.

Apat en celebració de bon éxit del Concurs vitícola de 1890.

Pera celebrar l' éxit que ha obtingut lo concurs vitícola realisat aquest any per lo «Foment d' Agricultura de Badalona,» se doná lo diumenge (dia 23 de Mars prop-passat) en dita vila, un dinar al que fou galament invitada la premsa local.

L' acte tingué lloch en lo mateix local en que s' havia celebrat lo Concurs exposició ó sia en lo Teatro Espanyol cedit gratuïtament per son propietari lo senyor Amat.

L' escenari del teatro estava arreglat convenientment, veyentse en un ben combinat grupo l' escut del «Foment d' Agricultura» en mitj d' escuts catalans y de banderas nacionals y francesas y al peu un Diploma de soci de mérit, caligrafiat magistralment per lo senyor Flos y Calcat, distinció ab que ha volgut honrar á don Francisco X. Tobella la associació de Badalona, fautora del Concurs.

En una ben disposada taula que hi havia en la platea s' hi veyan assentats ab la presidencia de don Evarist Arnús y l' alcalde de la vila de Badalona, lo de Sant Pol de Mar y altres pobles vehins, é individus dels respectius Ajuntaments, lo propietari del teatro, lo notari de la vila senyor Torrent, representants de la associacions de Badalona «La Benfactora,» lo «Ateneu Obrer,» «La Unió de Patrons pescadors,» de varias associacions de pobles vehins, nombrosos expositors entre 'ls que s'hi contavan los senyors Miret, Vernet, Lavergne, Salabert, Trinxé, Munich, Forga, Bertran, Ahles, Japy, C. Salazar, Cantarell, Viñas, Comas y Mayoral, Roig y Armengol, Caze y Suñer, Puig de Figueras, Pellicer y Alesan, representants del «Centre escolar catalanista,» de casi tota la premsa diaria de Barcelona, d' alguns periódichs de Vigo, Sitjes, Linares y Granada y numerosos socis del Foment d' Agricultura de Badalona.

No cal dir donchs si estaria animat lo dinar, que fou servit per lo fondista de Badalona D. Pere Massons, sent tots los vins que s' hi sirviren excepció feta del Champagne, de la cullita de socis del Foment, com també los licors.

Arribada l' hora dels brindis se 'n pronunciaren en abundancia, tots ells entusiastas y calents. Ho feren l' alcalde de la població, lo president y secretari del Foment d' Agri-

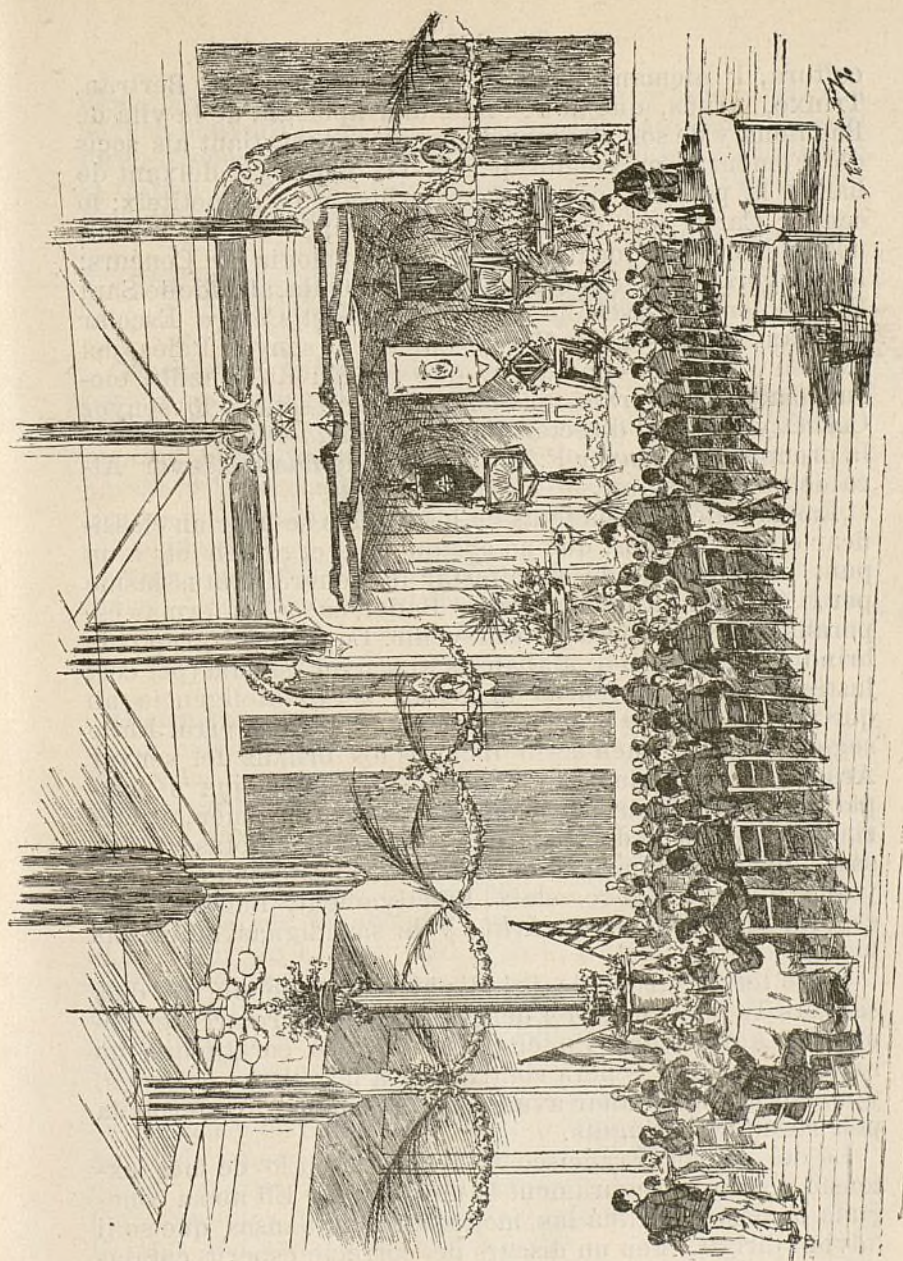


Figura 253.

Dia 23 de Mars de 1890 —Apat en celebració de bon éxit del Concurs-exhibició vitícola de Badalona, en 1890,

cultura, l' alemany senyor Ahles, los senyors Bertran, Trinxé, Arnús, que ho feu fent una apologia de la vila de Badalona y de sos alts mereixements, encoratjant als socis del Foment á prosseguir per la via empresa, deixant de banda la politica, que tot ho esterilisa ú ho empetiteix; lo senyor Caritg, per la unió dels pagesos; lo senyor Torent, notari de la vila, que feu una brillant apologia del Concurs; los senyors Caze y Suñer, don Joseph Tobella, alcalde de Sant Pol; lo senyor Bosch, lo representant del Centre Escolar Catalanista, lo senyor Flos y Calcat, lo senyor Palés, del Ateneu Obrer de Badalona, que ho feu ab senzilla elocuencia y demostrant ser home de recte sentit; lo senyor Cornet y Mas y 'l director del *Eco de Badalona*, en nom de la premsa; lo senyor F. X Tobella y de nou lo senyor Alcalde pera reasumir.

Las manifestacions fetas en los brindis se podrian classificar en tres grupos, que no obstant convergeixen tots á un punt principal: lo de manifestar lo general entusiasme per l' éxit del últim concurs de Badalona, y las fermas esperansas de tots pera l' esdevenir. Lo primer grupo de brindis fou un coro d' alabansas al senyor Tobella (per cert justíssimas) per sa eficás activitat, zel é inteligencia ab que travalla per lo progrés agrícola de nostra terra. En lo segon grupo deuen serhi inclosos los brindis del senyor Arnús y del alcalde de la població. Ensemps que 's complavian en celebrar com tots l' éxit del Certámen, s' oferian á cooperar al dels nous que 's celebrin, ab totas sas forsas, aumentadas per l' intens amor que professan á la vila y que tothom los hi regoneix. Efectivament, Badalona pot esperar molt del senyor Arnús y de sas dignas autoritats locals.

En lo tercer grupo de brindis hi entran de plé los dels senyors Tobella (F. X.) y del president y secretari del Foment d' Agricultura. En ells s' hi veyá lo coratje que no repara en sacrificis pera contribuir á la cultura del pays, y uns propósits d' anar avant sempre ab una fé afermada pels resultats obtinguts.

Lo del senyor Francisco X. Tobella, fou lo de mes extensió y de tots segurament lo mes sentit. Ell ab sa coneguda modestia decliná las moltíssimas alabansas que se li havian dirigit. Feu un discurs de correcte esperit catalanista, posá de relleu la significació, importancia y alta influencia dels concursos de Badalona, y exposá algunas

idees pera 'l que tindrà lloch l' any que ve, idees que son segura penyora d' un éxit colossal. Tots aquestos brindis foren frenèticament aplaudits pels comensals, acabantse la festa á quarts de sis de la tarde, quan no havia minvat gens l' entusiasme dels congregats en lo local.

De La Rendaixensa.

Secció de noticias agrícolas.

Concurs de pulverisadors á Reus —Lo Jurat nombrat pera dictaminar quins foren los aparatos pulverisadors que reunissin mes bonas circumstancias, ha dictaminat que atinent que dels aparatos presentats lo dia 25 de Mars propassat n' hi havia de dos classes, procedia dividirlos en dos grupos de igual categoria; y creyent debían ser premiats los següents:

Primer grupo.—1.^a secció: Rayo (Llamp), Badaloni y Vermorel.—2.^a secció: Excelsior, Foudroyant y Non-plus-ultra.

Segon grupo.—1.^a secció: Delord, García, Durán y Biar-nés.—2.^a secció: Mariné, Sagarra, Roca y Blanchart.

Oferiments fets —L' Excm. Sr. D. Evaristo Arnús, en lo dinar celebrat per lo «Foment de l' Agricultura» de Badalona y los expositors del Concurs vitícola de 1890, de que parlém en altre lloch d' aquet número, oferí costejar un pendó á dita Societat pera estrenarlo en l' acte inaugural del pròxim Concurs-exhibició viti-vinícola de 1891, que te anunciat la mateixa, en la vehina vila; además d' un premi en metàlich. També oferí una cantitat y eynas del ofici al Director de L' ART DEL PAGÉS, pera que aquest ho repartís entre sos deixebles, alumnos de la Granja Experimental de la Provincia de Barcelona, de la que n' es professor interí, fa ja un any y mitx, després d' haverli regalat sa petaca de plata.

Lo Sr. Tobella, accedí gustossim al cumpliment de tal encàrrech y ho farà á complerta voluntat del donant, á qui agraheix sincerament las probas de deferencia ab ell guardadas per part del caritatiu banquer, fill adoptiu de Badalona; anticipantli las gracias en nom d' aquells asilats de la Casa de Caritat y en lo seu propi.

Unió agrícola de S Feliu de Codinas.—S' acaba d' organisar una associació agrícola, ab lo nom y residencia que

porta 'l títol de aquesta notícia, presidida per lo propietari rural D. Joseph Deu y Gesa.

Felicitém als pagesos d' aquella població per semblant acort realisat, oferintlosi 'ls serveys de L' ART DEL PAGÉS per tot quant pugan sérlosi útils.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRICOLA.



ABRIL.

Manera de combatre la negrura de las oliveras.—M. Gelly de Adelaida escriu á M. Henri Marés, secretari perpétuo de la societat d' agricultura del Hérault, un remey pera 'l negre de la oliva.

Lo *Messenger Agricole* inserta per enter la comunicació, en la cual se consigna lo remey efícas contra dita malura.

Consisteix en una disolució de sosa en una proporció de 35 kilógrams per hectólitre d' aygua.

Se pendrán 15 litres d' aquesta disolució pera barrejarlos en un barral ab 450 litres d' aygua: se remena lo tot per medi d' un pal, com si 's tractés de clarificar ví y queda la barreija á punt de servir.

Transportant lo líquit al lloch destinat, se distribuheix ruixant als arbres per medi de bombas á propósit.

Las olivas tractadas d' aquest modo no presentan cap senyal de negre passat l' hivern; repetint cada tres anys aquesta operació, s' han pogut mantenir las plantacions en bon estat.

Lo temps mes á propósit pera operar es la primavera, quan lo gérmen es encara tendre. Mes tart cuan s' ha convertit en negre, la solució de sosa no obra tan bé, y retardant mes encara, pert sos efectes.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31--BARCELONA